

19. Palkkalautakunta

Lautakunnan kokoonpano ja kokoukset. Palkkalautakunnan puheenjohtajana toimi v. 1973 yhteiskuntatiet.maist. Seppo Perttula ja jäseninä olivat dipl.ins. Juhani Junnila, pankinjoht. Lauri Särkkä, varat. Rabbe Starck, kaupall. neuvos Paavo Aarnio, liittosiht. Olavi Dahl, jaostosiht. Esko Nieminen, tied.siht. Raimo Kantola ja pääluottamusmies Mikko Tarvainen (kvsto 10.1.). Varapuh.johtajaksi valittiin kaupall. neuvos Paavo Aarnio (24.1. § 189). Khn edustajana oli apul. kaup.joht. Pentti Pusa (khs 15.1.).

Kaupungin neuvottelijoiksi valittiin kertomusvuodeksi palkkalautakunnan puh.joht. Seppo Perttula, tstopääll. Erkki Salmio, apul. tstopääll. Juha Keso ja kaupungin tuntipalkkaisten työntekijäin työehtosopimuksia ja niiden soveltamista koskevien neuvottelujen osalta palkkausins. Kyösti Suikkanen, viranhaltijoita koskevissa asioissa siht. Eero Haapanen ja toimihenkilöitä koskevissa asioissa siht. Kalevi Oksanen. Lisäksi lk. päätti, että asioiden laadusta ja laajuudesta riippuen se voi tilanteen vaatiessa nimetä kaksi lkn jäsenistä toimimaan neuvottelijoina (17.1. 116 §).

Lautakunnan kokoukset pidettiin keskiviikkoisin klo 15.00 lautakunnan toimistossa Simonkatu 1 (17.1. 115 §). Kokousten pöytäkirja ja tstopäällikön päätösluettelo oli yleisön nähtävänä lkn toimistossa kokousta seuraavan viikon torstaina (17.1. 114 §).

Kertomusvuoden aikana lklla oli 47 kokousta ja pöytäkirjoihin merkittiin yht. 2 456 pykälää.

Virka- ja työehtosopimusasioita käsiteltiin kertomusvuonna seuraavasti:

- viranhaltijain palkkausten tarkistamisesta 14.11. 1974 tehdyllä virkaehtosopimuksella määriteltiin v. 1972 kokonaisratkaisuun sisältyvänä osana toteutettavaksi eräitä virkojen palkkuluokkasijoittelun tarkistamisia seuraavasti:
 - a) sopimuksen 2 §:ssä määritellyt ns. ryhmävirka-tarkistukset, joiden osalta neuvottelut saatiin pää-

tökseen 31.1. ja palkkalautakunta hyväksyi sopimuksen mukaiset tarkistukset sekä antoi niitä koskevat täytäntöönpanomääräykset virastoille ja laitoksille ja b) 3 §:n edellyttämät paikallisesti sovittavat tarkistukset, joita varten oli Helsingin osalle määrätty käytettäväksi yht. 480 000 mk, jonka käytöstä päästiin järjestöjen kanssa päätökseen 31.1. Tämän jälkeen palkkalautakunta esitti sopimuksen edelleen hyväksyttäväksi voimaan tulevaksi sekä vakinaisten (kvsto) että tilapäisten (khs) virkojen osalta samasta ajankohdasta eli 1.10.1974 lukien (7.2. 318 §)

- tuntipalkkaisia työntekijöitä koskeva työehtosopimus allekirjoitettiin 18.4. sopimuskaudeksi 1.4. 73—31.3.74. Khs pani sopimuksen täytäntöön sekä jätti palkkalautakunnan tehtäväksi antaa tarkemmat soveltamisohjeet, joista päästiin työntekijäjärjestön kanssa yksimielisyyteen 18.6. Palkkalautakunta päätti hyväksyä työehtosopimuksen ja palkkahinnoittelun muutokset (20.6. 1231 §)
- kunnallisen yleisen virkaehtosopimuksen ja toimihenkilöiden työehtosopimuksen yleiset **sovellutusohjeet** palkkalautakunta päätti hyväksyä sopimuskaudeksi 1.4.1973—31.3.1974 (25.7. 1392 §)
- virka- ja työsuhteiden palkkausten tarkistukset: yleisen virkaehtosopimuksen liitteen n:o 18 edellyttämistä eräiden virkojen palkkuluokkasijoittelusta, eräiden viranhaltijain henkilökohtaiseen koulutukseen tai määräaikaiseen palvelukseen perustuvasta ns. maksupalkkaluokasta ja pääasiallisesti konekirjoitustehtäviä hoitaville viranhaltijoille suoritettavan konekirjoituslisan tarkistamisesta päästiin kaikilta osin yhteiseen neuvottelutulokseen 3.10., minkä jälkeen palkkalautakunta päätti hyväksyä em. palkkuluokkasijoittelun tarkistukset tulemaan voimaan 1.4.73 lukien sekä puolsi ehdotusta viran- ja toimenhaltijoita koskevan konekirjoitusjärjestelmän täytäntöönpano-ohjeeksi (3.10. 1920 §)
- virkaehtosopimus eräiden kunnallisten viranhaltijain palkkauksien tarkistamisesta 1.10.73 alkaen solmittiin 12.11.73, mikä merkitsi Helsingin osalta

19. Palkkalautakunta

keskitetyksi sovittuina yleisen virkaehtosopimuksen liitteen 18 määrittelemän ryhmävirkojen 1.4. voimaantulleen palkkahinnoittelun tarkistuksia ja laajennuksia sekä eräitä Helsingiä koskevia yksittäisvirkatarkistuksia, jotka kohdistuivat lähinnä kaupungin ylimpään johtoon (27.11. 2291 §). Palkkauksien tarkistamista 1.10.73 koskeva virkaehtosopimus tehtiin kunnallisessa sopimusvaltuuskunnassa 19.12. ja palkkalautakunta antoi toimistonsa tehtäväksi sopimuksesta aiheutuvien tarkempien tulkintaohjeiden laatimisen virastoille ja laitoksille (19.12. 2456 §).

Esitykset ja aloitteet

Palkkalautakunta teki kaupunginhallitukselle kertomusvuonna mm. seuraavia asioita koskevat esitykset: — siivoustyön palkkausperusteiden uusiminen: sopimuskaudeksi 1.4.73—31.3.74 solmitun toimihenkilöiden työehtosopimuksen soveltamiseen liittyen käytiin kaupungin aloitteesta neuvotteluja myös kaupungin virasto- ja poliisitalojen ns. pinta-alasiivoojien sekä nuorisotyölautakunnan kerhokeskusten siivoustyön palkkausperusteista. Neuvotteluissa sovittiin siivoojien palkkauksen yleistarkistuksista sekä siitä, että asetettaisiin toimikunta, jonka työn lähtökohdaksi määriteltiin valtiovarainministeriön järjestelyosaston siivoustyön menetelmä- ja aikastandardit. Palkkalautakunta hyväksyi neuvottelutulokset ja esitti sen edelleen khn hyväksyttäväksi (20.6. 1199 §)

Lausunnot

Palkkalautakunnan kertomusvuonna antamat lausunnot koskivat mm. seuraavia asioita:

Sisäistä tiedotustoimintaa koskeva sopimus. Suomen Kaupunkiliitto suositteli 9.6.1972 allekirjoitetun sopimuksen perusteella kaupungeille ja kaupaloille sisäisen tiedotustoiminnan järjestämistä sopimuksen ja siihen liittyvässä muistiossa esitettyjen suuntaviivojen mukaisesti sekä piti myös tarpeellisena, että allekirjoittajajärjestöjen paikallisia yhdistyksiä ja alaosastoja kuultaisiin ryhdyttäessä sopimuksen edellyttämiin toimenpiteisiin. Palkkalautakunta totesi suosituksesta antamassaan lausunnossa, että sopimuksen 7 §:ssä mainittuihin toimenpiteisiin oli jo ryhdytty Helsingissä, jossa eräiden virastojen edustajien muodostama työryhmä oli laatinut luonnokset paikallisiksi soveltamisohjeiksi. Luonnoksen pohjalta käydyissä neuvotteluissa saavutettiin 6.2. sovellutusohjeen mukainen neuvottelutulos, johon Akava ry. esitti virastojen ja laitosten organisaation osalta erivän mielipiteensä (21.3. 571 §).

Ehdotus henkilökunnan terveydenhuoltosäännöksi. Khn asettama työryhmä oli laatinut henkilökunnan

terveydenhuoltosääntöehdotuksen, johon liittyi myös muistio terveydenhuollon kehittämisaikataulusta. Palkkalautakunta totesi lausunnossaan, että terveydenhuoltosäännön ja kehittämisaikataulun osalta oli käyty viranhaltijain neuvotteluoikeuslain edellyttämät neuvottelut 5.6.73. Terveydenhuoltosääntö ehdotettiin tulevaksi voimaan 1.1.74. Sääntöön liittyvässä aikatauluehdotuksessa oli eri toimintamuotojen käyttöönotto porrastettu vuosille 1974—1979 niin, että yleislääkäritasoinen avosairaanhoito koko kaupungin henkilökunnalle järjestettäisiin vuoteen 1980 mennessä. Palkkalautakunta päätti hyväksyä neuvottelutuloksen ja lähettää sen edelleen tiedoksi ja jatkotoimenpiteitä varten henkilöasiainkeskukselle (13.6. 1150 §).

Luottamusmiesten palkkio- ja matkustussääntömalli.

Suomen Kaupunkiliiton luottamusmiesten palkkioita ja heidän luottamustehtävänsä hoitamisesta johtuvista matkoista suoritettavia korvauksia koskevasta hyväksymissuosituksesta antamassaan lausunnossa palkkalautakunta totesi, että kvsto oli tekemällään päätöksellä (13.12. 72 §) uusinnut mm. kaupungin luottamusmiesten palkkiosäännön periaatteeltaan likimain samansisältöiseksi kuin Kaupunkiliiton antama suositus sekä määritellyt luottamusmiehillä suoritettavat palkkiot siten, että ne jäivät kvston puh.johtajan kokouspalkkiota lukuunottamatta suosituksen mukaisten rajojen sisäpuolelle. Lautakunta totesi luottamusmiesten työmäärän ja vastuun Helsingissä sekä kaupungin suuruuden että asioiden lukumäärän ja laadun vuoksi edellyttävän palkkioiden määräämistä suositeltujen ylärajojen mukaisesti. Täten lautakunta piti khn ja sen jaoston kokouspalkkion sekä lauta- ja johtokuntien kokouspalkkioiden tarkistamista perusteltuna, vaikka asia tuleekin kunnallislain perusteella lähivuosina kokonaisuudessaan uudelleen harkittavaksi. Luottamustehtävän hoitamisesta johtuvista matkoista suoritettavien korvausten osalta lautakunta esitti lausunnossaan, ettei Kaupunkiliiton suosituksen luottamusmiesten palkkio- ja matkustussäännöksi tulisi Helsingin kaupungin osalta aiheuttaa em. kokouspalkkioiden tarkistamisen lisäksi muita toimenpiteitä (19.12. 2450 §).

Lasten päivähoitokomitean mietintö. Palkkalautakunta kiinnitti erikoisesti lausunnossaan huomiota seuraaviin mietinnön kohtiin:

- tarvittavan henkilökunnan tarjonta sekä henkilökuntaresurssien riittämättömyys ja ehdotetut toimenpiteet tilanteen parantamiseksi
- päivähoitotoiminnan sisältö ja uudelleen järjestely
- kunnallinen perhepäivähoito

Palkkalautakunta katsoi lausunnossaan, että tällaisen suuren toiminnan kehittämisprojektin yhteydessä olisi mietinnössä esitetyn lisäksi syytä tutkia mm. valtakunnallisilla virka- ja työehtosopimuksillakin hyväksytyyn työajan tehokkaan käytön hyväksikäyttämöhdollisuu-

det myös vanhojen toimintapisteiden osalta sekä että tulisi käyttää muutoksen toteuttamisvaiheessa hyväksi myös työsopimussuhteen suomia mahdollisuuksia toimivan organisaation aikaansaamiseksi. Perhepäivähoidon osalta lautakunta kiinnitti erikoisesti huomiota siihen, että komitean laskelmien mukaan ehdotetun 5 000 mk:n kunnallisen perhehoitopaikan toteuttaminen edellyttäisi yli 1 000 henkilön palkkaamista kaupungin palvelukseen, mikä merkitsisi sosiaali-, loma- ym. etuineen kaupungille huomattavia velvoitteita (7.3. 487 §).

Toimihenkilöiden palkoista päättämistä koskevien määräysten muuttaminen. Khn päätökseen (30.9. 1965, 2564 §) sisältyvien toimihenkilöiden sopimuspalkkojen palkkarajojen tarkistamista koskeneiden esitysten ja aloitteiden johdosta khlle antamassaan lausunnossa palkkalautakunta totesi mm., että kunnallisen yleisen sopimusjärjestelmän voimaantumisen jälkeen kaupungin omien päättävien elinten mahdollisuudet itse päättää toimihenkilöittensä palkoista ovat ratkaisvasti pienentyneet ja että vaikkakin suurin osa kk-palkkaisten toimihenkilöiden palkkausten vahvistamisista on tapahtunut eri hallintokunnissa, on palkkojen markkamääräinen nousu lisännyt lausuntoja tai khn vahvistusta vaativien toimien suhteellista osuutta, mitä ei suinkaan voida pitää tarkoituksenmukaisena. Lautakunnan mielestä olisi pyrittävä siihen, että keskushallinnon taholta annettaisiin selventäviä ohjeita virastoille ja laitoksille ja luotaisiin myös pitkällä tähtäyksellä asianmukaisia yleisiä palkkausperiaatteita, joiden puitteissa virastot ja laitokset voisivat yhtenäisyysvaatimukset täyttäen itse suorittaa palkkojen yksilöllisen määrittelyn. Lähinnä asioiden käsittelyn nopeuttamista ja joustavuutta silmällä pitäen lautakunta esitti khlle sekä lausuntoon että omana esityksenään, että khs päättäisi, muuttamalla päätöstään (30.9.1965 2564 §), että työsopimuksiin palkattujen toimihenkilöiden sopimuspalkoista on, jos kk-palkka ylittää Y 25 pl:n mukaisen loppupalkan, pyydettävä palkkalautakunnan toimiston lausunto ja, jos sopimuspalkka ylittää Y 32 pl:n loppupalkan, on sen hyväksyminen saatettava khn ratkaistavaksi (23.5. 960 §).

Toimihenkilöiden palvelusuhdemuotoa koskeva valtuustoaloite. Aloitteen johdosta antamassaan lausunnossa palkkalautakunta katsoi, että kaupungin palveluksessa olevien toimihenkilöiden palvelussuhteen ehdot ovat perustuneet siinä määrin voimassa oleviin säännöksiin, määräyksiin ja sopimuksiin, tai kunnallisten luottamusmieselinten ratkaisuihin, ettei aloitteen katsottu niiden osalta antavan aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että khs antaisi palkkalautakunnan tehtäväksi tutkia mahdollisuuksia parantaa palvelusehtoasioita koskevaa tiedotustointia siten, että kunnalliset luottamusmiehet voisivat entistä paremmin perehtyä kaupunkia sitoviin virka- ja työehtosopimuksiin

ja niihin liittyviin kysymyksiin sekä tuoda esiin luottamusmieselinten kannalta tarpeellisia näkökohtia (19.12. 2451 §).

Päiväkotiharjoittelijoiden ruokamaksut. Lastentarhaseminaarin Ebeneserin ylioppilaskunnan esitettyä, että seminaarin opiskelijoiden ruokamaksut olisi poistettava päiväkotiharjoittelun ajalta, palkkalautakunta totesi esityksestä antamassaan lausunnossa, että koska ko. harjoittelijat eivät ole työsuhteessa Helsingin kaupunkiin, vaan säätiön omistamaan, valtionapua nauttivaan oppilaitokseen, ei luontoissuoritusäännön 63 §:n säännöstä voida heihin soveltaa (14.11. 2181 §).

Nuorisotyöntekijäin eläikeä. Palkkalautakunta katsoi lausunnossaan, ettei nuorisolautakunnan esitys nuorisotoimen piirissä työskentelevien eläikeän alentamiseksi siten, että hallinnollisissa tehtävissä olevien eläikeiksi määrättäisiin 58 ja kenttätyöntekijäin eläikeiksi 53 vuotta, antaisi aihetta toimenpiteisiin (19.9. 1762 §).

Raitiovaunukuljettajien rahastuskorvaus. Liikennelaitoksella oli käyty raitiovaunuhenkilökunnan kanssa sekä myöhemmin paikallisneuvotteluja KTV:n Helsingin yhteisjärjestön ja kaupungin neuvottelijain välillä. Tällöin päästiin yksimielisyyteen siitä, ettei liikennelaitoksen esitys, jonka mukaan palkkana maksettava korvaus olisi kokonaistulosta 10 % linjapalveluksessa olevien raitiovaunukuljettajien viran peruspalkasta ja 1.5 % ao. kuljettajan myymien lippujen kokonaistulosta, antanut aihetta huomautuksiin. Palkkalautakunta esitti, että asia saatettaisiin khn mahdollisen hyväksymisen jälkeen kunnallisen sopimusvaltuuskunnan vahvistettavaksi (24.10. 2039 §).

Lautakunta antoi lisäksi lausuntoja mm. seuraavista asioista:

- ammattioppilaitoksissa toimivien päätoimisten tuntiopettajien asemaa koskevat määräykset (20.6. 1200 §)
- asunto-oikeuden virkajärjestelyt (21.11. 2240 §)
- henkilökuntaruokailu: myyntihintojen tarkistaminen (4.4. 670 §) ja tutkimuksen suorittaminen (14.3. 538 §)
- kansakoulut: audiovisuaalisia opetusvälineitä hoitavien opettajien palkkaaminen suomenkiel. kansakouluihin (15.8. 1506 §), Aleksis Kiven kansalaiskoulun opetussuunnitelman vuositarkisteiden muuttaminen (2.5. 864 §)
- kunnallisen kansanterveystyön toimintasuunnitelma vuosille 1974–78 (29.8. 1608 §).
- luontoissuoritus- ja luontoisetusäännön mukaisista asunnoista perittävien vastikkeiden tarkistaminen (9.5. 886 §)
- palkat, palkkiot, varallaolokorvaus: itäisen lääkärin aseman teknillisen henkilökunnan ja keskuspesulan

19. Palkkalautakunta

- sähköasentajien varallaolokorvaus (25.4. 844 §, 20.6. 1180 §) ja lisäpalkkion maksaminen ajo-opettajina toimiville raitiovaunukuljettajille (6.6. 1062 §)
- pienoisröntgenlaitteiden hoitajien säteilysuojakysymys (21.3. 596 §)
- sairaanhoito-oppilaitoksen ohjesäännön muuttaminen (4.4. 669 §)
- terveyskeskus: röntgenhoitajien anomus lisäloman saamisesta säteilyvahingollisessa työssä (23.5. 961 §), valtionapuun oikeuttavat viranhaltijain enimmäispalkat (21.2. 407 §)
- valtion taiteilija-eläkkeen myöntämistä koskeva esitys opetusministeriölle (19.9. 1764 §)
- virat: uusien tp. virkojen merkitseminen v. 1974 talousarvioon ja eräiden entisten tp. virkojen palkkausten ja virkanimikkeiden muuttaminen sekä virkaluettelon osalta tehtävät huomautukset (1.8. 1443 §, 29.8. 1566 §, 24.10. 2017 §) ja tilapäisiä virkoja koskeva sanomalehti-ilmoitukset (7.2. 334 §).

Lautakunta antoi kertomusvuonna myös lukuisia lausuntoja kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden palkkoja, palkkioita ja muita palvelussuhteen ehtoja, sivutoimilupia, virkajärjestelyjä ym. koskevista asioista.